

دستگاه شمار و معرفی در برخی گویش‌های مناطق کویری ایران

لیلا کریمی*

دانش‌آموخته کارشناسی ارشد

مدرس دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات فارس

دکتر محمدهادی فلاحی

استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات فارس

چکیده

گویش‌های مناطق کویری ایران، عمدتاً به علت دور از دسترس بودن و پراکندگی گویشوران آن، کمتر مورد مطالعه قرار گرفته‌اند. در این مقاله تلاش شده است تا با بررسی حدود ۱۰ گویش از مناطق کویری ایران، چگونگی دستگاه شمار و معرفی آن‌ها مشخص شود. در این گویش‌ها اسامی مفرد، مانند فارسی معیار، نشانه‌ای ندارند، ولی نشانه‌های جمع در آن‌ها بسیار نزدیک به یکدیگراند که البته گویش سمنانی از این قاعده مستثناست و ساختاری کاملاً متفاوت دارد. همچنین از نظر ساختار نکرگی، در تمام گویش‌های مورد مطالعه به غیر از سمنانی، اسامی نکره مانند فارسی معیار به کار می‌روند. نشانه‌های معرفه نیز در این گویش‌ها بسیار به یکدیگر شباهت دارند. از آنجایی که این گویش‌ها در منطقه وسیعی از استان‌های دیگر پراکنده شده‌اند، شاید بتوان چنین نتیجه گرفت که احتمالاً بسیاری از دیگر گویش‌های این منطقه نیز از این نشانه‌ها برای جمع بستن و معرفه کردن اسامی استفاده می‌کنند.

کلیدواژه گویش‌های کویری، مفرد، جمع، معرفه، نکره.

*leila_karimi56@yahoo.com